

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

TEMA

Notes i records de Miquel Gayà i Sitjar

El proper 15 de desembre, a les 20 h, a Sant Joan es farà l'acte 'Gayà de prop', una xerrada i lectura de textos a càrrec de Nicolau Dols, Joan Mesquida i Elisenda Farré. A la foto, hi apareixen Miquel i Ferran, dos dels fills de Miquel Gayà i Sitjar, il·lustrant el manuscrit a l'AHUIB.

L'Arxiu històric de la UIB augmenta el Fons Miquel Gayà i Sitjar

♦ Joan Font i Roig *

L'aniversari del naixement de l'intel·lectual Miquel Gayà i Sitjar (1917-1998) ha comportat un nou contacte amb la família de l'escriptor santjoaner per tal d'informar-los que s'havia preparat una petita mostra i un acte commemoratiu de

celebració del centenari. Ferran Gayà i el seu germà Miquel reberen les notícies amb gran joia i durant les converses decidiren obsequiar la UIB amb un manuscrit inèdit del seu pare que descobriren darrerament. El document, redactat el 1941, engreixarà el Fons Gayà i Sitjar que custodia l'AHUIB.

Aquest manuscrit té 420 quartilles amb el títol *Notes i records*, que narren els primers anys de la seva

vida fins a la primera maduresa. Ja a punt per publicar, Gayà escriví l'autobiografia a Formentera, del 3 de novembre al 4 de desembre del 1941, a Sant Francesc Xavier, on havia estat destinat per petició pròpia a la central telefònica, com especialista en comunicacions que era.

«Dia 3 d'abril de 1917, cap al tard d'un dimarts de setmana santa, venia al món en una casa de camp; propietat dels meus pares, anomenada de Son Castanyer, dins els termes de Montuiri, a 35 km de Palma de Mallorca».

«Els meus pares es deien Joan Gayà Mates, de Sant Joan, i Caterina Sitjar Xameña, de Porreres. Jo fui el primogènit dels nou germans que hem estat (...)»

Així comença l'itinerari autobiogràfic que descriu les primeres etapes de la vida de Gayà, que segons diu el marcaren definitivament.

El caràcter eclesiàstic de l'època a la contrada i de la família pagesa feren que aprengué les primeres lletres amb clergues, passàs per Sant Honorat, Lluc... Més tard ja, després d'haver dut a terme activitats literàries, es féu soldat voluntari, anà a la Guerra Civil i intervingué en les operacions de Son Carrió i Son Servera. El 1940 començà com a 'empleat' a l'Editorial Politécnica de Palma, la qual cosa li permeté tenir més contacte amb el món de la cultura.

* Arxiu Històric de la UIB

TEMA

Turisme, arquitectura i urbanisme

Una tesi doctoral que s'està portant a terme al Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts (UIB) analitza el rol de l'arquitectura i l'urbanisme turístics a les Illes Balears.

La construcció per al turisme a les Balears

♦ María Sebastián Sebastián *

Dins el reconeixement del patrimoni construït, l'arquitectura i l'urbanisme per al turisme han ocupat un paper secundari. A més a més, han estat jutjats en funció de la seva relació amb el paisatge, perquè malauradament han creat situacions de conflicte, i s'han oblidat altres factors com la seva capacitat

de modernitzar el panorama constructiu i d'explicar bona part del medi on vivim.

La tesi que elaborem, *La construcció turística a les Balears (1939-2005). La imatge pública de l'urbanisme i l'arquitectura*, acompanyada al programa de beques per a la formació del personal investigador de la CAIB i dirigida per la professora Maria-Josep Mulet, del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, té com a objectiu principal posar de rellevància les obres més

destacades de l'anomenada arquitectura del sol de l'arxipèlag i analitzar la imatge que d'ella han projectat els mitjans audiovisuals, fonamentalment la fotografia pública (premsa, postals, fulletons).

Des de la reivindicació de l'urbanisme i l'arquitectura pop de Las Vegas per part de Robert Venturi i Denise Scott Brown a finals dels seixanta, àrees com la Costa del Sol han estat mereixedores de projectes de recerca entorn la seva configuració. També a les Illes la seva

història, incidència, autories, s'han de posar en valor, perquè han deixat la seva petjada figures reconegudes a nivell nacional i internacional, com José Antonio Coderch i Josep Lluís Sert, gràcies als encàrrecs per al turisme. Tampoc es poden oblidar altres arquitectes foranis i locals, com el mallorquí José Ferragut Pou, creador d'una obra de prestigi tant al camp turístic com a tants d'altres en els que va treballar al llarg de la seva carrera.

L'actual debat entorn del futur desenvolupament turístic no pot deixar de banda la història. Per saber cap a on volem anar és fonamental comprendre l'evolució del territori i d'una arquitectura que tot i les seves errades també presenta moments d'una gran lluïdesa.

* Arquitecta i doctoranda en història de l'art

TEMA

Noves esperances davant la malaltia

Els avanços mèdics i el tractament antiretrovirals han millorat molt i amb ells, la qualitat de vida de molts dels portadors del VIH. No obstant això, cal recordar que la millora mesura davant la sida és la prevenció i l'ús del preservatiu.

Teràpia més fàcil davant del VIH

♦ Jordi Reina Prieto *

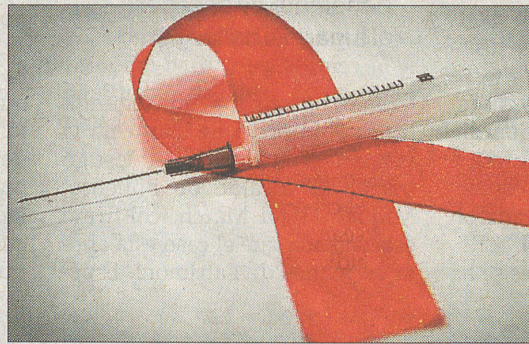

Segons les dades d'ONUSIDA hi ha al món uns 36 milions de persones infectades pel VIH, dels quals uns 14 milions estan en tractament antiretroviral. Un dels principals problemes d'aquests tractaments és l'elevada quantitat de pastilles que cal prendre i la excessiva durada del procés. Aquesta és una de les principals raons per la qual alguns pacients abandonen la teràpia i tor-

nen a ser infectius i transmissors del virus.

Per intentar millorar l'acceptació del tractament s'han realitzat diversos estudis millorant o disminuint el nombre de dosis i la durada del mateix sense afectar l'eficàcia terapèutica (eliminació del virus).

Recentment s'ha comprovat que la injecció de dos fàrmacs antiretrovirals d'acció directa prolongada cada quatre o vuit setmanes és tan efectiva en el control virològic dels pacients com la dosi oral diària d'aquests mateixos medicaments. Aquesta teràpia injectable augmen-

injeccions poden ser l'alternativa de futur per millorar l'acceptació i seguiment de la teràpia. Tot i que encara són estudis preliminars i que és possible que hi hagi pacients en què no es puguin utilitzar aquesta nova forma d'administració, s'obre una finestra d'esperança per a aquest col·lectiu.

L'objectiu final és aconseguir el màxim nombre de pacients amb tractament i d'aquesta manera disminuir la seva capacitat de transmissió de la infecció. Atès que l'ésser humà és el seu únic reservori, si s'elimina la presència del VIH a les persones infectades, s'acabarà l'epidèmia.

* Professor de Virologia del Hospital Universitari Son Espases

taria l'adherència i el control farmacològic dels pacients i disminuiria els possibles efectes indesitjables d'algun d'ells. D'aquesta manera es postula que les injeccions amb antiretrovirals d'acció prolongada poden ser la nova revolució en el tractament dels pacients infectats pel VIH.

Si la introducció de la medicació combinada en un únic comprimit va ser la primera revolució en el tractament d'aquests pacients, les